Pregatit pentru LITERA

Raport de cercetare AHA

Noile manuale pentru clasa a IX-a

Iulie 2026

Provocari anticipate

Provocarile sau ingrijorarile anticipate de profesori in activitatea la odata cu introducerea programei si manualelor:

45%

Adaptarea la diferentele dintre elevi

43%

Ore supraincarcate, materie greu de acoperit

40%

Deficitul de atentie al elevilor

37%

Lipsa resurselor/ materialelor

37%

Putin timp pentru creativitate

N = 483, toti respondentii, raspuns multiplu

Alte provocari mentionate

Continut prea teoretic, rupt de realitate	24%
Lipsa coerentei materiei intre ani	23%
Dificultatea interdisciplinaritatii	18%
Accent pe memorare, nu pe intelegere	16%
Lipsa sprijinului pentru digitalizare	14%

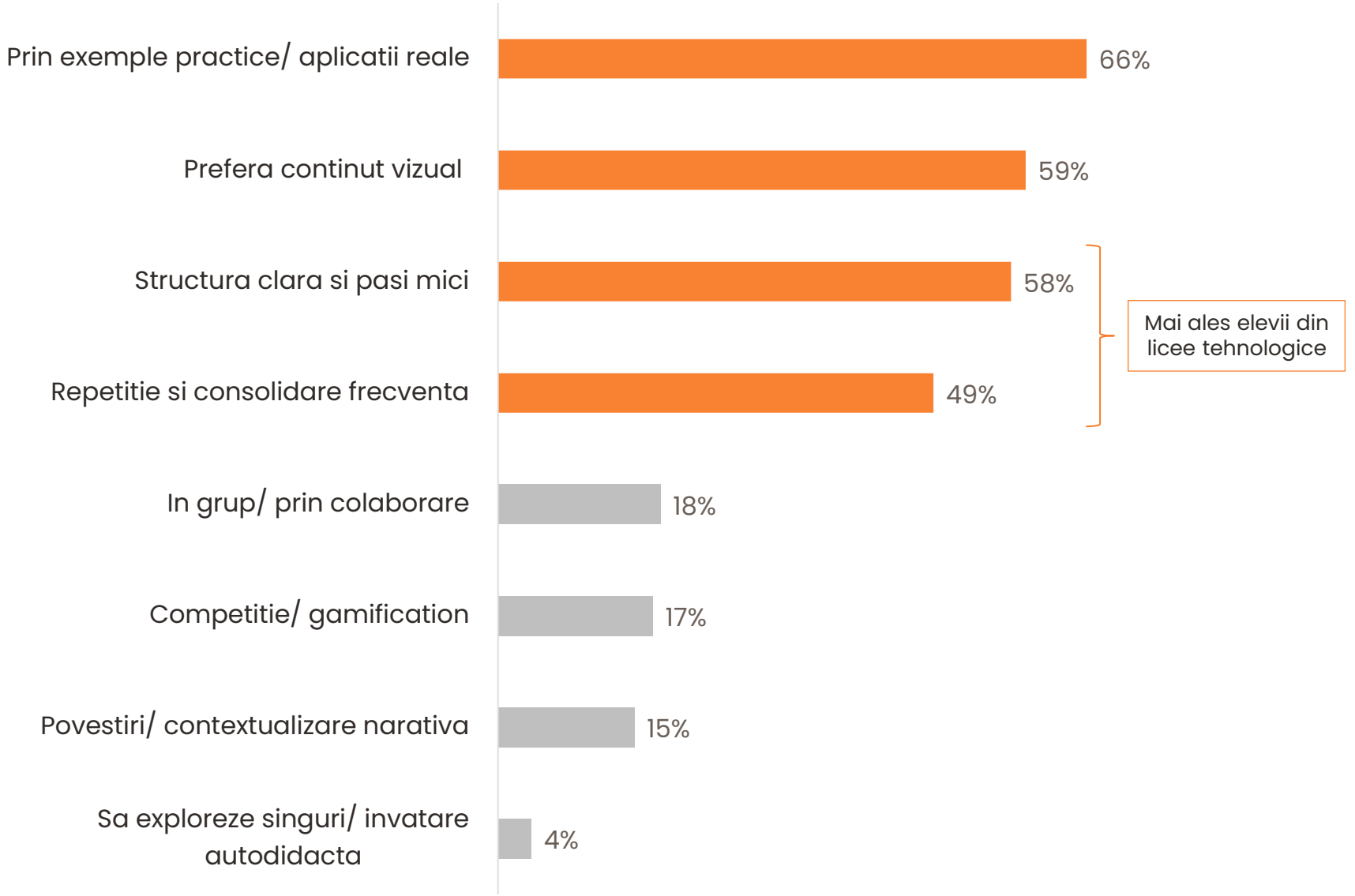
QN

Stilul de invatare al elevilor

66% din profesori declara ca **exemplele practice si aplicatiile in viata reala** ii motiveaza cel mai mult pe elevii de liceu sa invete. In linie cu acest stil de invatare este si preferinta elevilor pentru **continutul vizual**.

Pentru a putea tine pasul cu materia, **structura clara si repetitia** se dovedesc a fi importante.

Profesorii nu identifica o modalitate predominanta de invatare: **colaborarea, competitia si invatarea autodidacta sunt mentionate in proportii similare**.

Cu portocaliu – peste medie
Cu gri – sub medie

N = 483 (toti respondentii), top 3 afirmatii care descriu stilul de invatare al elevilor

AHA MOMENTS

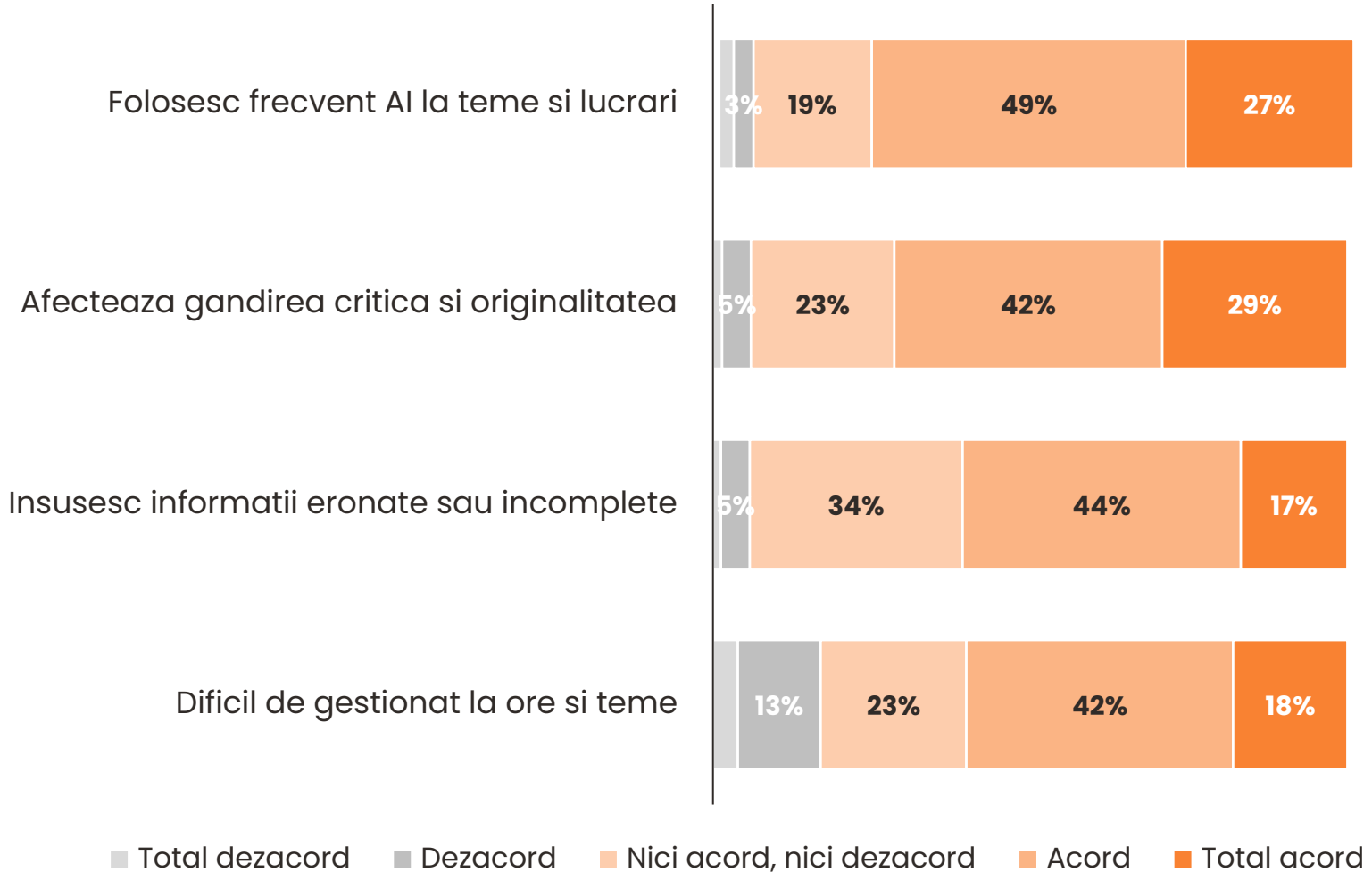
QN

Utilizarea AI de catre elevi

Profesorii privesc efectele utilizarii AI de catre elevi cu ingrijorare.

Cea mai mare temere este pierderea controlului asupra modului in care elevii folosesc AI la teme si teste (**76%**).

Urmeaza ingrijorarile legate de impactul asupra gandirii critice si originalitatii elevilor (**71%**).

N = 483, toti respondentii (profesori)

AHA MOMENTS

AHA MOMENTS

Manualul ideal

- Prioritizare caracteristici
- Continut si valoare educationala
- Experienta de utilizare
- Incredere in manual
- Decidenti

QN

Manualul ideal
Prioritizare Caracteristici

Dintre cele trei dimensiuni evaluate in alegerea manualului ideal, **continutul** este, de departe, cea mai importanta. Urmeaza **valoarea educationala** si **experienta de utilizare.**

In slide-urile urmatoare detaliem fiecare dimensiune, iar la final prezentam clasamentul tuturor caracteristicilor, indiferent de dimensiunea din care fac parte.

83%

Continut: ce invata elevii

68%

Valoare educationala

62%

Experienta de utilizare

N = 483 (toti respondentii)

% = media caracteristicilor evaluate in fiecare categorie drept "foarte importante"

AHA MOMENTS

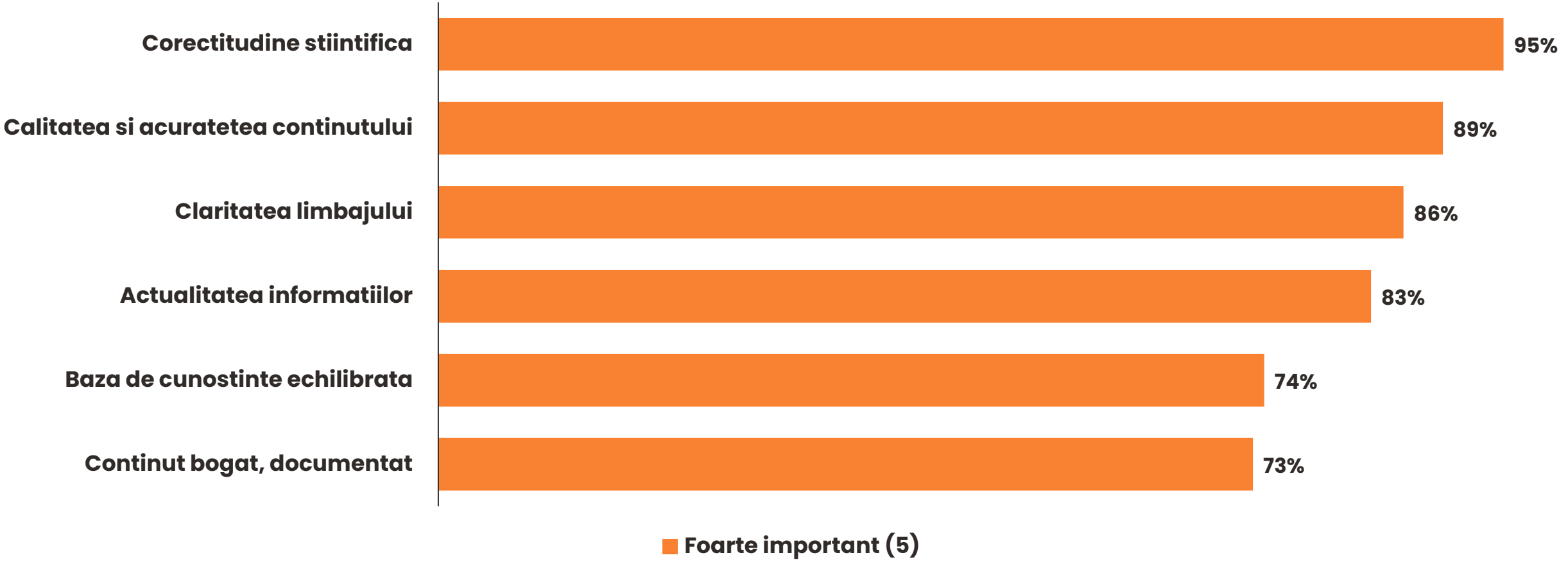
Manual ideal

Continut: ce invata elevii

QN

MEDIA CATEGORIEI 83%

Continutul manualului este cel mai important aspect pentru profesori, iar **corectitudinea si calitatea continutului conduc** — pana la 95% le considera foarte importante (factori de igiena).

Scala 1–5; Foarte important = nota 5. Baza: toti respondentii, N=483.

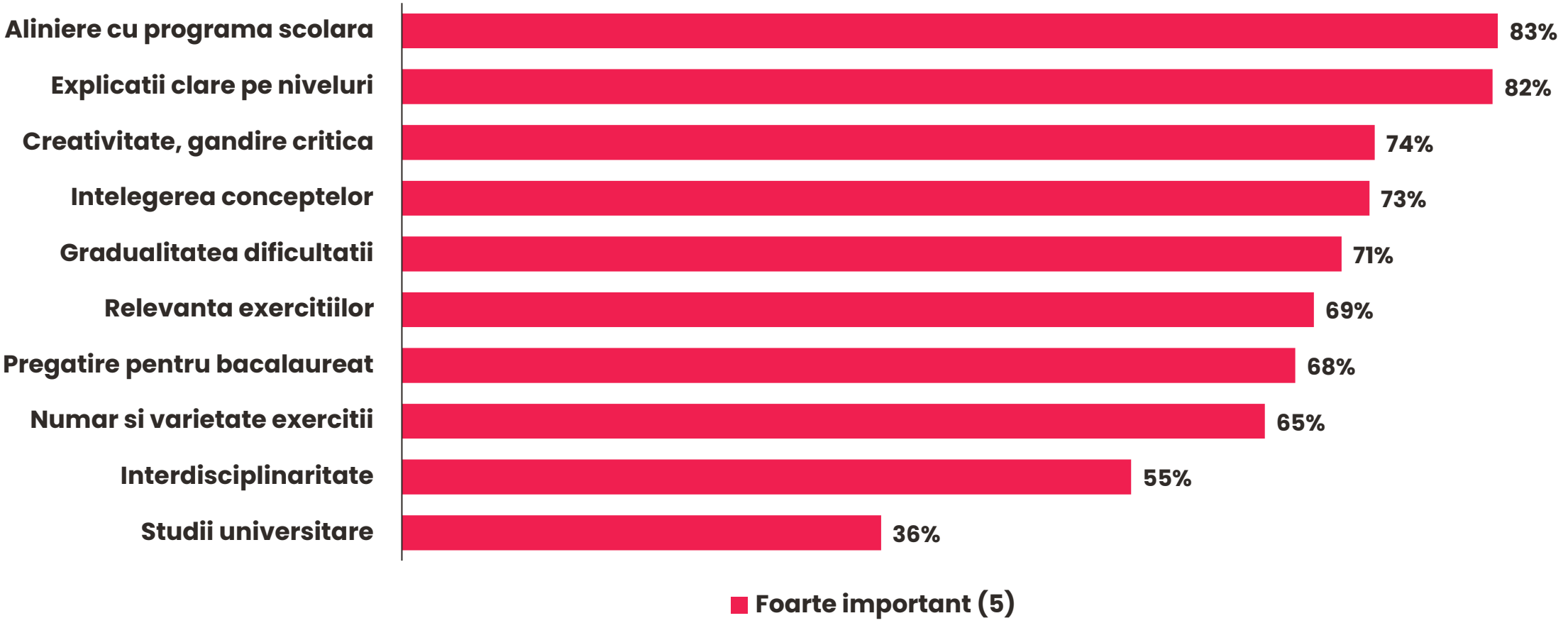
AHA MOMENTS

QN

Manual ideal
Valoare educationala

MEDIA CATEGORIEI **68%**

In evaluarea **valorii educationale** a unui manual, profesorii acorda cea mai mare importanta **alinierii la programa scolara**. **Explicatiile clare, adaptate diferitelor niveluri de intelegere**, completeaza aceasta dimensiune.

Scala 1–5; Foarte important = nota 5. Baza: toti respondentii, N=483.

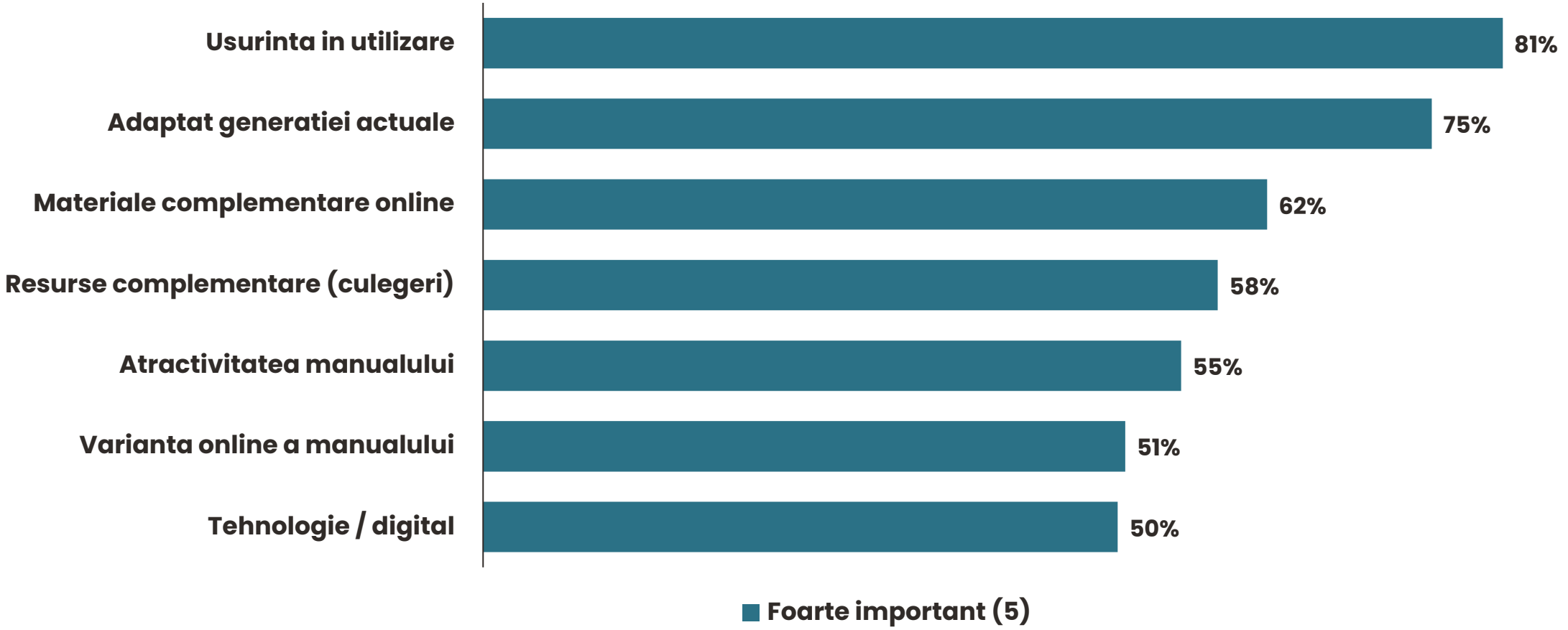
AHA MOMENTS

QN

Manual ideal
Experienta de utilizare

MEDIA CATEGORIEI **62%**

Usurinta in utilizare a manualului este foarte importanta pentru 85% din respondenti si **adaptarea la generatia actuala** este esentiala pentru trei sferturi dintre ei.

Scala 1–5; Foarte important = nota 5. Baza: toti respondentii, N=483.

AHA MOMENTS

QN

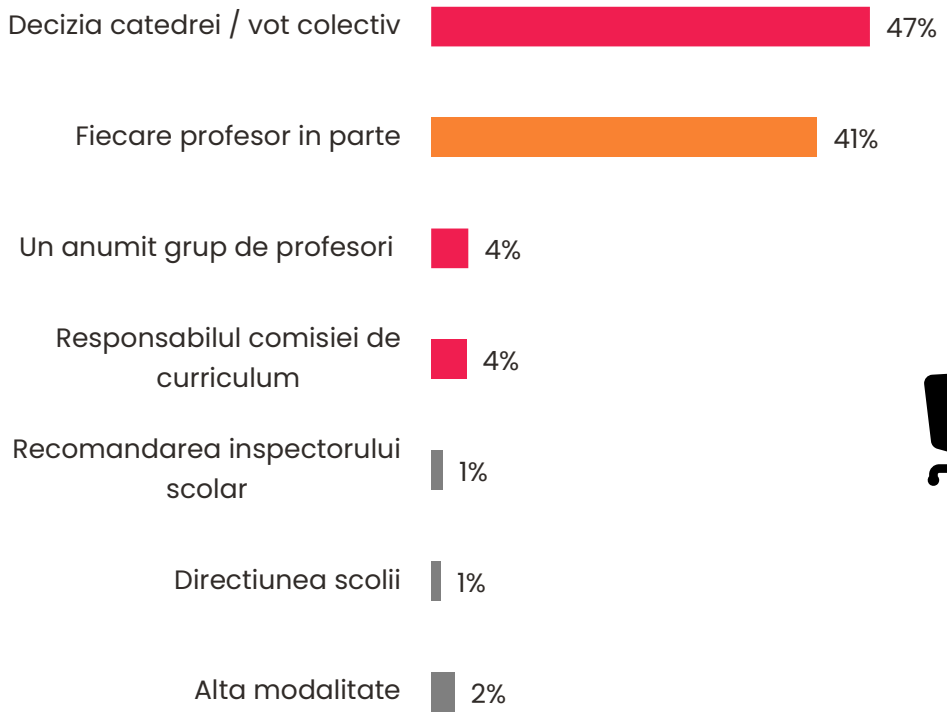
Cine decide?

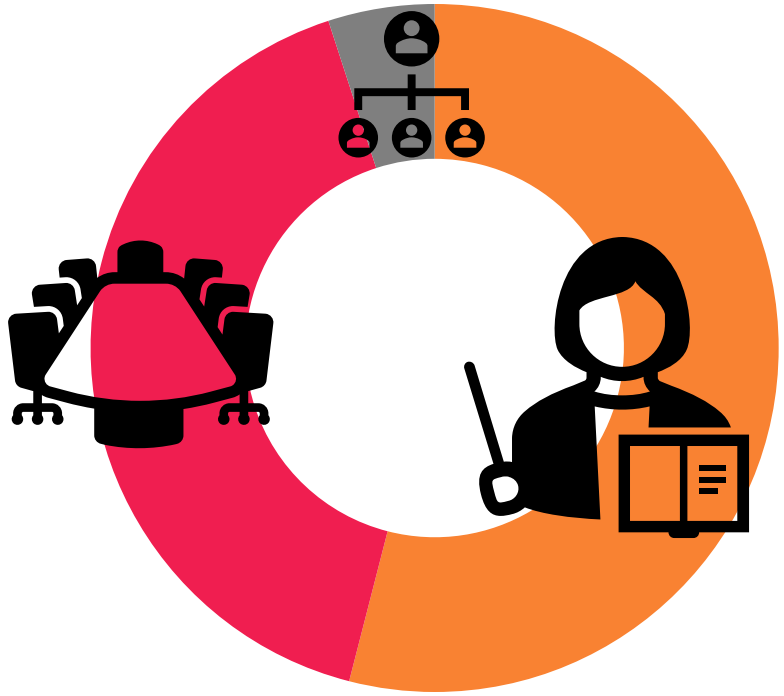
Decizia sta la catedra: aproape jumatate dintre profesori spun ca manualele se aleg prin decizia catedrei sau prin vot colectiv.

Dar si la profesorul clasei: patru din zece aleg individual. Impreuna, catedra si profesorul acopera aproape 9 din 10 decizii.

Profesorii declara ca inspectorul si conducerea scolii nu influenteaza aproape deloc alegerea.

(Alegere unica)

DECIZIA CATEDREI, PE PROFIL

Teoretic	Tehnologic	Vocational	Total
50%	40%	44%	47%

- **Colectiv (catedra/comisie) — 54%**
- **Individual (profesor) — 41%**
- **Conducere / altele — 5%**

Baza: toti respondentii, N=483

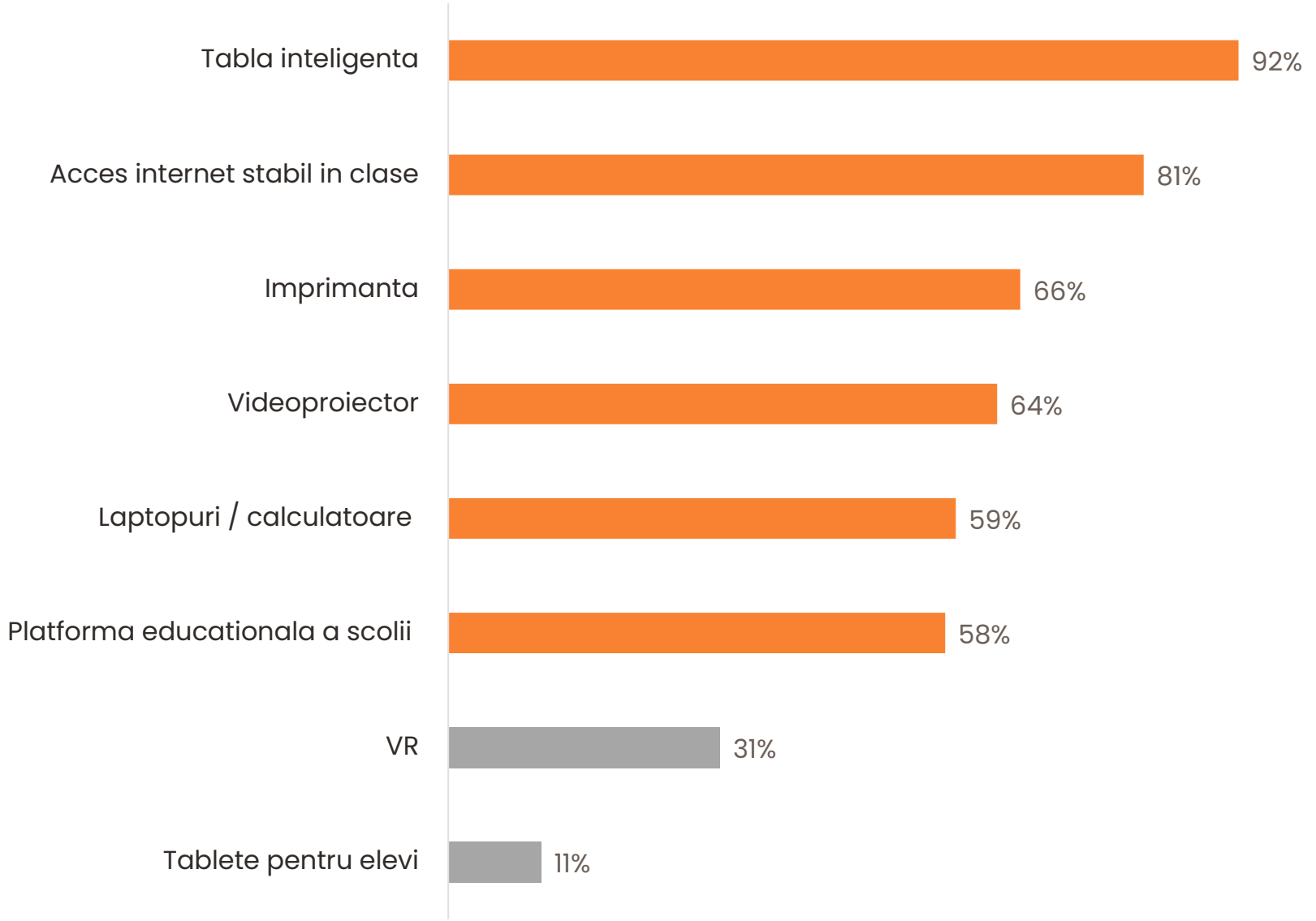
AHA MOMENTS

QN

Resurse digitale disponibile in scoli

Scolile dispun de o infrastructura digitala de baza solida: **tabla inteligenta** si **accesul stabil la internet** sunt aproape universale, urmate de imprimante si videoproiectoare detinute de 2/3 unitati de invatamant.

In schimb, tehnologiile emergente raman rare: doar **31% detin echipamente VR**, iar **tabletele pentru elevi ajung in doar la 1 din 10** elevi, principalele lacune de dotare.

N=483 (toti respondentii)

Cu portocaliu – peste medie
Cu gri – sub medie

AHA MOMENTS

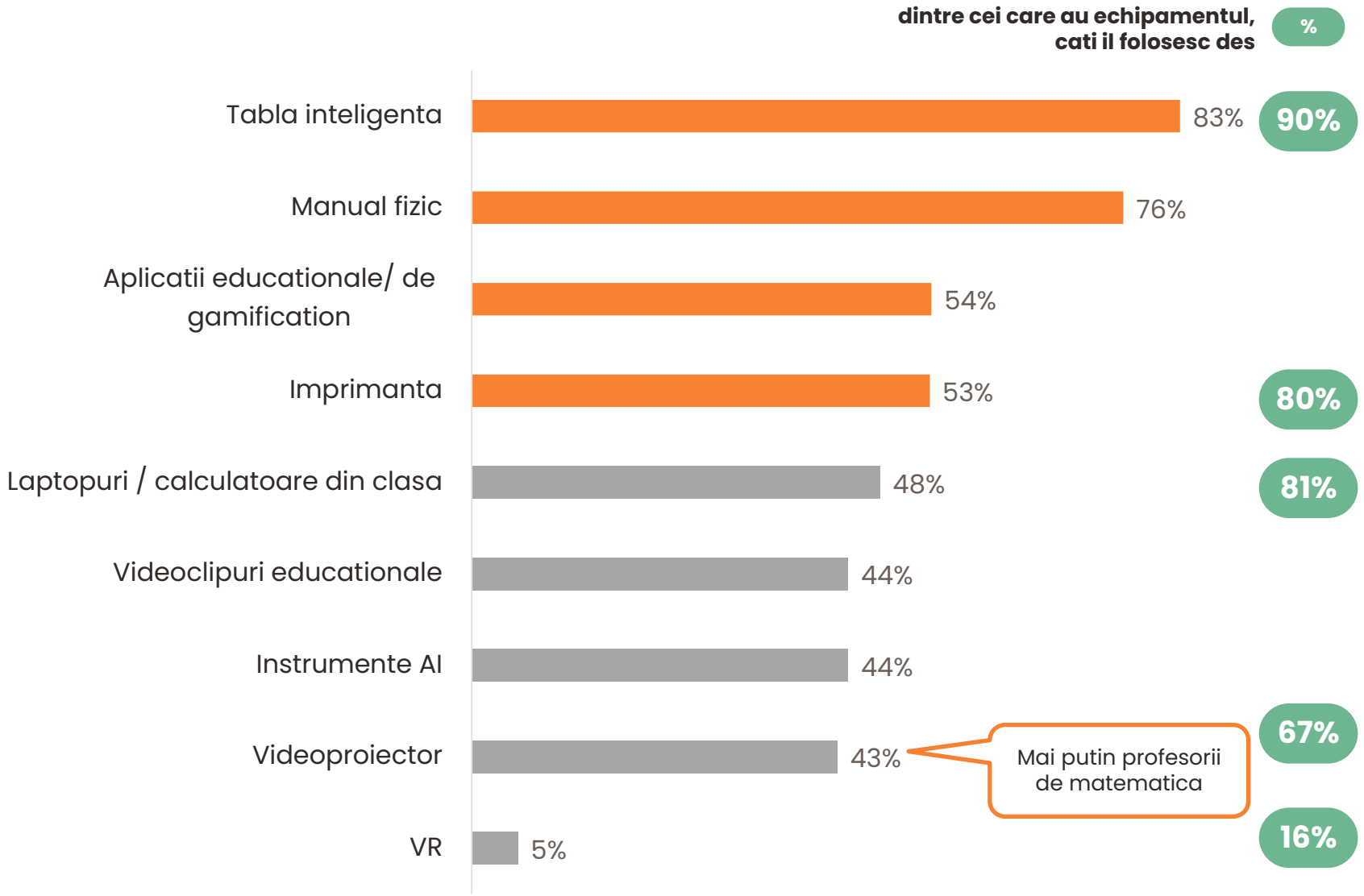
QN

Resurse utilizate in predare

Tabla inteligenta a intrat deja in normalitate: este cel mai folosit instrument, des sau foarte des. **Utilizarea acesteia depaseste folosirea manualului fizic** care este utilizat in activitatea la clasa de trei sferturi dintre profesori.

Resursele digitale mai avansate au o **utilizare moderata: aplicatiile educationale, videoclipurile si instrumentele AI** ajung la aproximativ o jumatate dintre profesori.

VR ramane utilizat rar, in ciuda faptului ca 31% dintre profesori au astfel de echipamente in scoli.

Valorile afisate: % utilizate (des sau foarte des/mereu)

Cu portocaliu – peste medie
Cu gri – sub medie

N=483 (toti respondentii)

AHA MOMENTS

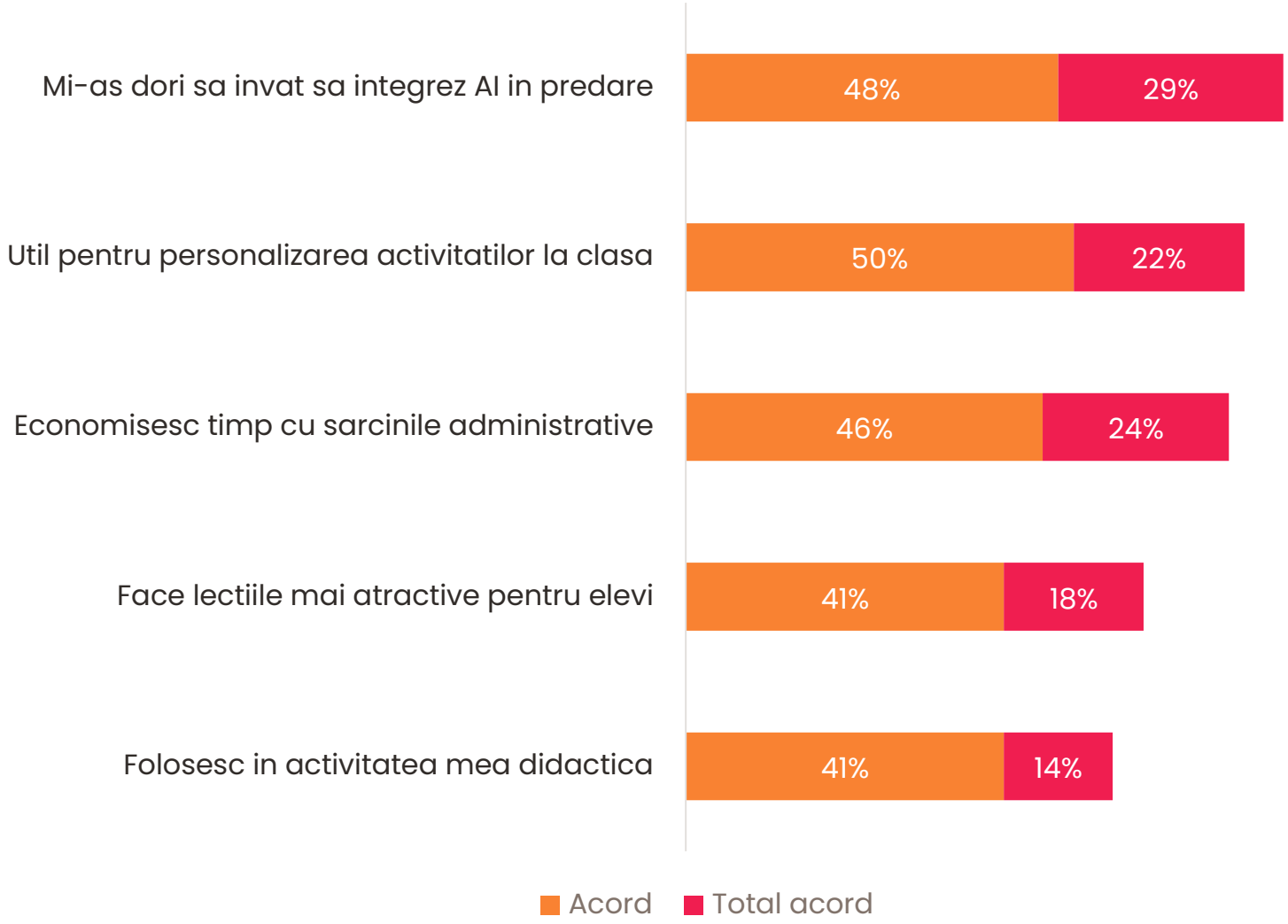
QN

Utilizarea instrumentelor de inteligenta artificiala

77% dintre profesori si-ar dori sa invete mai multe despre modalitatile de integrare a inteligentei artificiale in predare.

7 din 10 profesori considera deja aceste instrumente utile, atat pentru personalizarea activitatilor la clasa, cat si pentru economia de timp la sarcinile administrative.

Interesul este mai relevant in contextul in care cele doua tensiuni resimtite cel mai des de profesori sunt adaptarea la diferentele dintre elevi (45%) si orele supraincarcate, cu materie greu de acoperit (43%).

N=483 (toti respondentii)

AHA MOMENTS

Potentialul AI este conditionat

Pentru profesori

Avantaje

- **Generare rapida de idei pentru activitati** didactice, teme de scriere creativa, proiecte interdisciplinare — util mai ales cand timpul de pregatire e scurt
- **Sugestii de opere/texte suport pe teme** date (ex: ce texte se potrivesc unui modul)
- **Facilitarea colaborarii interdisciplinare** (profesor de Limba si literatura romana l-a folosit sa puna cap la cap contributiile de la religie, psihologie, arte)

Dezvantaje

- **Informatia din AI nu e intotdeauna corecta** (erori identificate la fonetica, la continut de specialitate) — necesita verificare, ceea ce anuleaza partial castigul de timp

In concluzie, in prezent sunt putini profesori care utilizeaza AI activ in predare. Dar cei care il integreaza eficient il trateaza ca pe un generator de idei si punct de plecare, nu ca sursa de raspunsuri finale si urmaresc sa ii invete si pe elevi aceasta distinctie.